

1. Wstęp

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 r. poz. 1232 ze zm.) nakłada na organy wykonawcze województwa, powiatu i gminy obowiązek sporządzania programów ochrony środowiska. Programy ochrony środowiska tworzy się w celu realizacji polityki ochrony środowiska i są one instrumentem mającym na celu zwiększenie efektywności jej wdrażania. Obecnie obowiązujące przepisy określają politykę ochrony środowiska jako zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Zgodnie z art. 17 ustawy Prawo ochrony środowiska, opracowując programy uwzględnia się cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 ze zm.).

Przed wprowadzeniem w życie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1101) programy ochrony środowiska sporządzało się w celu realizacji Polityki ekologicznej Państwa. Tak sporządzone programy zgodnie z zapisami ww. ustawy zachowują ważność nie dłużej niż do 31.12.2016 r.

Poprzedni program sporządzony został na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019 i uchwalony uchwałą Rady Powiatu w Poznaniu XIX/162/IV/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. Organ wykonawczy powiatu jest także zobowiązany do sporządzania co dwa lata raportów z wykonania programów. Aktualnie opracowywany jest raport z wykonania programu za lata 2014-2015. Ostatni raport sporządzony został w 2014 r. i obejmował lata 2012-2013. Wynika z niego, że Powiat Poznański zrealizował szereg zaplanowanych zadań oraz inne zadania, które nie były objęte przedmiotowym programem. W raporcie dokonano analizy działań służących realizacji celów wyznaczonych w Programie ochrony środowiska na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019, tj.:

- podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu,
- znajomość środowiska przyrodniczego powiatu przez jego mieszkańców,

- ograniczenie emisji szkodliwych substancji do środowiska oraz zapewnienie zrównoważonego rozwoju,
- ochrona naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi i gleb przed degradacją,
- ochrona zasobów kopalin,
- racjonalizacja zużycia wód,
- ograniczanie emisji do środowiska i zmniejszanie narażenia mieszkańców na ponadnormatywny poziom hałasu oraz pól elektromagnetycznych,
- właściwe postępowanie z odpadami wytwarzanymi w związku z działalnością gospodarczą,
- unieszkodliwianie odpadów szczególnie szkodliwych dla zdrowia ludzi,
- przestrzeganie prawa z zakresu ochrony środowiska,
- poprawa stanu i jakości zasobów przyrodniczych powiatu,
- rozwój zasobów leśnych.

W podsumowaniu raportu określono stopień wykonania zadań jako dobry. Większość działań zrealizowana została zgodnie z przyjętym harmonogramem, w miarę posiadanych środków finansowych. W momencie wykonywania raportu część zadań była w trakcie realizacji ponieważ niektóre zadania wdrażane są etapowo w poszczególnych latach, a inne z zadań mają charakter ciągły, np. dotyczące nadzoru nad podmiotami korzystającymi ze środowiska.

Sporządzając Program ochrony środowiska na lata 2016-2020 oparto się na aktualnym stanie środowiska i szczegółowo opisano jego diagnozę. Przygotowując tę część programu wykorzystano dane pochodzące m. in. z takich źródeł jak:

- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2014 – Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Poznaniu,
- Informacje o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Powiecie Poznańskim ziemskim – Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Poznaniu,
- Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W dokumencie zidentyfikowano istotne zagrożenia środowiska powiatu poznańskiego i wyznaczono obszary interwencji. Cele, kierunki interwencji i zadania określono na podstawie analizy aktualnej sytuacji i oczekiwanych zmian w ochronie środowiska. W dokumencie odniesiono się do najważniejszych strategii i celów środowiskowych ujętych w tych strategiach i zapewniono spójność Programu ochrony środowiska na lata 2016-2020 z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi, dokumentami sektorowymi i dokumentami o charakterze programowo-wdrożeniowym. Program ochrony środowiska dla Powiatu Poznańskiego obejmuje następujące obszary, w których prowadzone będą działania: klimat i powietrze, stan akustyczny środowiska, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze.

Sporządzając Program ochrony środowiska na lata 2016-2020 uwzględniono „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”, przygotowane przez Ministerstwo Środowiska. Wskazują one na elementy, które powinny zostać ujęte w programie bądź wzięte pod uwagę przy jego sporządzaniu.

W związku z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353) i przepisami dotyczącymi strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Starosta Poznański w dniu 03.02.2016 r. wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu uzasadniając stanowisko, że projekt Programu ochrony środowiska na lata 2016-2020 nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W wystąpieniu zwrócono przede wszystkim uwagę, że zaplanowane w programie działania nie będą znacząco oddziaływać na środowisko oraz, że nie przewiduje się oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych. Ponadto wyjaśniono, że przewidywane zadania nie stwarzają ryzyka dla zdrowia ludzi ani zagrożenia dla środowiska i nie przewiduje się ich negatywnego oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym nie ustala się ich czasu trwania, zasięgu czy częstotliwości i odwracalności oddziaływań. Zadania zaplanowane w projekcie Programu ochrony środowiska dla Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2020 w znacznej większości dotyczą działań nieinwestycyjnych, związanych m. in. z realizacją przyjętych przez Powiat innych programów, dofinansowywaniem działań na rzecz ochrony

środowiska, edukacją ekologiczną czy zadań ściśle związanych z zadaniami kompetencyjnie przypisanymi staroście, jako organowi ochrony środowiska. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w piśmie z 09.03.2016 r. stwierdził, że przedmiotowy projekt Programu ochrony środowiska dla Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2020 nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska, organ wykonawczy powiatu zapewnił udział społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem było sporządzenie programu ochrony środowiska. Zasady udziału społeczeństwa określone zostały w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym Zarząd Powiatu w Poznaniu udostępnił informację o przystąpieniu do sporządzania programu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej, na tablicy ogłoszeń w siedzibie organu oraz w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo ochrony środowiska przedmiotowy projekt programu ochrony środowiska przedstawiono organowi wykonawczemu województwa. Zarząd Województwa Wielkopolskiego uchwałą nr 2214/2016 z 17.06.2016 r. projekt Programu ochrony środowiska na lata 2016-2020 zaopiniował pozytywnie.